

CO NABÍDL BIOSUMMIT - MEZINÁRODNÍ KONFERENCE O EKOLOGICKÉM ZEMĚDĚLSTVÍ

BIOSUMMIT, DVOUDENNÍ KONFERENCE O EKOLOGICKÉM ZEMĚDĚLSTVÍ A BIOPOTRAVINÁCH ZA ÚČASTI HLAVNÍCH AKTÉRŮ Z ČR I ZE ZAHRANIČÍ, KTERÁ SE USKUTEČNILA VE DNECH 14. - 15. LISTOPADU NA PŮDĚ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ V PRAZE, PŘILÁKALA VÍCE NEŽ 250 ÚČASTNÍKŮ Z 10 EVROPSKÝCH ZEMÍ. CÍLEM BIOSUMMITU BYLO PROPOJIT KLÍČOVÉ OSOBNOSTI Z ŘAD POLITIKŮ A STÁTNÍ SFÉRY, ZEMĚDĚLSKÝCH ZÁJMOVÝCH I PROFESNÍCH ORGANIZACÍ, VĚDECKÝCH INSTITUCÍ I OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ.

Foto: archiv Felicius o.p.s.

Zájem o informace a dění v ekologickém zemědělství každoročně stoupá. To dokládá i třetí ročník prestižní konference Biosummit organizovaný společností Felicius, o.p.s., který zaplnil jednací sál na MZe do posledního místa. První Biosummit pod vedením Felicius, o.p.s. se konal v roce 2011. Tehdy šlo o odbornou mezinárodní diskuzi, která se uskutečnila v prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Druhý Biosummit byl již uspořádán na půdě Ministerstva zemědělství, jako jedna z úvodních akcí pravidelné propagační kampaně „Září – měsíc biopotravín“. S ohledem na narůstající počet akcí a událostí s tematikou ekologického zemědělství a biopotravín (viz www.mesicbiopotravin.cz/kalendar-akci/), soustředěných právě na měsíc září, byl pro letošní třetí ročník Biosummitu vybrán listopadový termín.

A jak to bude s dalším ročníkem konference? Uskuteční se opět na podzim roku 2017 nebo až 2018, tedy jednou za dva roky? O tom mohou rozhodnout i sami účastníci formou hlasování. A jak dodává Ctirad Hemelík, zakladatel Felicius, o.p.s. zajišťující organizaci konference „naším přáním je, aby se Biosummit stal pravidelnou odbornou konferencí a setkáním hlavních lidí ze sektoru EZ v evropském měřítku. Praha má potenciál spojit jak východ, tak západ a výměna informací a zkušeností je velmi důležitá pro další rozvoj. Před dvěma roky jsme si ani nedokázali představit, že by sem přijely osobnosti jako Jan Plagge (prezident Bioland - hlavní asociace ekologického zemědělství v Německu a viceprezident IFOAM EU Group - mezinárodní nevládní organizace pro EZ), Beate Huber (náměstkyně ředitele

FiBL - největšího specializovaného výzkumného ústavu pro EZ v rámci Evropy sídlícího ve Švýcarsku) či Marco Schlüter (ředitel IFOAM EU Group v letech 2003-2014, nyní hlavní konzultant pro rozvoj EZ v nových členských zemích). Druhým cílem je vytvořit platformu pro setkání se celého sektoru EZ v České republice.“

Hlavní témata

Cílem konference je zpřístupnit odborně i široké veřejnosti nové poznatky a trendy z oblasti ekologického zemědělství z České republiky i zahraničních pracovišť. Letošní konference byla rozdělena do šesti tematických bloků, které se postupně věnovaly: Novým výzvám pro EZ; Hlavním bariérám a příležitostem rozvoje EZ v ČR a ve vybraných sousedních zemích; Dobrým příkladům fungující domácí praxe; Produkčnímu

potenciálu EZ, Spolupráci ve výzkumu a poradenství pro EZ a závěrem Stavů českého EZ sektoru v roce 2016 a plánu do roku 2020.

První den konference byl věnován převážně politickým tématům. Diskutovány byly zejména výzvy nově stojící před ekologickým zemědělstvím – jeho současná a budoucí role v evropské zemědělské politice, role v udržitelné produkci bezpečných potravin a jeho potenciál v environmentální oblasti. V rámci odpolední moderované besedy se zástupci zemí V4 spolu s Estonskem, Rakouskem a Německem podělili o své zkušenosti s fungováním EZ v jednotlivých zemích. Rozebrány byly hlavní milníky ve vývoji EZ v dané zemi, faktory úspěchu a naopak největší bariéry při rozvoji EZ za posledních 10 let a aktuální výzvy či aktivity plánované k realizaci pro nadcházející období. Na závěr prvního jednacího dne se prostřednictvím konkrétních projektů představily dobré příklady fungující praxe z ČR.

Jednalo se konkrétně o prezentaci Biofarmy Skřeněř, která produkuje ve větším rozsahu, zatím v přechodném období, zeleninu a ovoce a je již zařazena jako skutečně zdravý dodavatel v projektu Skutečně zdravá škola, který má za cíl zlepšit školní stravování a motivuje školy k zapojení se do komplexního programu zdravého školního stravování. Následovala prezentace odbytového družstva České biomléko na téma „Sdružování se vyplácí“. Družstvo vzniklo v roce 2012 a založení inicioval PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců pro potřeby svých členů z důvodu nízké poptávky po biomléku ze strany domácích mlékáren. Zejména díky jeho činnosti byla v roce 2015 zhruba třetina vykoupeného biomléka v ČR vyvezena do Německa a tím družstvo pomohlo stabilizovat výkupní ceny biomléka rovněž u nás. Posledním příkladem dobré praxe byla ekofarma JAVORNÍK CZ s.r.o., která získala oceně-

Foto: archiv Felicius o.p.s.

ní Nejlepší sedlák Svazu PRO-BIO 2016. Ekofarma Javorník je důkazem, že ekologické zemědělství je řešením nejen pro malé rodinné farmy, ale také pro podniky o rozloze stovek hektarů a s několika desítkami zaměstnanců. Farma hospodaří na cca 1 750 ha v podhorské oblasti CHKO Bílé Karpaty a mimo klasickou zemědělskou prvovýrobu se věnuje řadě doplňkových činností jako je zpracování vlastního biomléka (je mj. jediným výrobcem bio hermelínu v ČR), výroba špaldového pečiva, plánována je také vlastní bouda jako finalizace chovu skotu masného plemene Simental. Farma provozuje také pilu, čerpací stanici, obchod i ubytování.

Druhý den konference se zaměřil na produkční potenciál ekologického zemědělství (na příkladech z Ukrajiny, Bavorska i ČR) a evropskou spolupráci ve výzkumu a poradenství s cílem představit fungující poradenské systémy pro EZ. Své zkušenosti z praktického přenosu výsledků výzkumu do praxe a různých forem poradenství představili zástupci z Rakouska, Polska a Švýcarska.

V závěrečném bloku konference zazněly informace o stavu českého ekologického zemědělství a jeho vyhlídkách do roku

2020. Předseda PRO-BIO Svazu shrnul hlavní události v sektoru a aktivity plánované na další nejbližší období. Zástupci ÚZEI (hlavní instituce věnující se sběru dat o EZ v ČR) představili detailní přehled o vývoji ekologické rostlinné a živočišné produkce v ČR a poprvé byly prezentovány informace o ekonomické výkonnosti odvětví EZ z dat FADN a srovnání se sousedními zeměmi. Více o programu: www.biosummit.eu.

IFOAM
EU GROUP
MAKING
EUROPE
MORE
ORGANIC

Výstupy konference včetně prezentací budou postupně zveřejňovány jak přímo na webu konference, tak v tisku.

A jaká je budoucnost EZ?

Jan Plagge, jako hlavní přednášející konference, představil Vizi pro Evropu v roce 2030. Dokument, který vypracoval IFOAM EU Group, si mimo jiné klade za cíl dosažení více než 50% podílu zemědělské půdy obhospodařované dle principů EZ v EU.

„Vize vznikla po zhruba tříleté diskuzi se zástupci zemědělců, výrobců i nevládních organizací v rámci celé Evropy. Smyslem bylo sladit představy, kde chceme mít EZ v budoucnu (2030) a určit si aktivity a nástroje, které nás tam dovedou. Dosáhnout, aby se na polovině ploch Evropy hospodařilo ekologicky a stalo se tak běžnou formou zemědělství je ambiciózní cíl. Určitě se to nestane automaticky a musí se na tom dlouhodobě pracovat.“ dodal Jan Plagge. Celý dokument je k dispozici na webu IFOAM EU: www.ifoam-eu.org/en/what-we-do/vision-2030

Ve své přednášce pak vysvětlil, proč je to dobrá vize. Hlavní otázkou je, jakou podobu bude mít (nebo chceme, aby měla) zemědělství v budoucnu? Zda se stane pouze velmi efektivním „industrializovaným“ producentem surovin bez vazby na prostředí a venkov. Spotřebitelé již dnes chápou roli zemědělství šířejí a přejí si nakupovat kvalitní potraviny za spravedlivé ceny, které nelikvidují zemědělce a nebudou tlačit na zvyšování obchodování s potravinami přes celé kontinenty. Odborná veřejnost se zase stále více zajímá o stabilitu stávající zemědělské politiky a její efektivitu s ohledem na pokračující zhoršování životního prostředí (degradaci půdy, pokles biodiverzity, znečištění vod, nestabilitu venkovských oblastí a nově i změnu klimatu). Zemědělství čeká vyřešení řady otázek a právě EZ nabízí zkušenosti a řešení jak v oblasti produkce kvalitních bioproduktů a biopotravin, tak v oblasti sociální i environmentální. Podpora EZ je v zájmu i politickém, jelikož se skrz něj uspokojuje řada veřejných služeb (tzv. public goods), které nabývají na významu z pohledu účelnosti vynaložených veřejných zdrojů.

Už dnes v Evropě existuje řada úspěšných příkladů vývoje EZ v jednotlivých zemích (např. v Německu do systému EZ vstoupilo v roce 2016 nejvíce farem od roku 1971, kdy byl založen Bioland) a trh s biopotravinami každoročně narůstá (např. enormní až 40% nárůst trhu ve Švédsku či 20% nárůst ve Francii).

Přesto stojí před ekologickým zemědělstvím množství výzev či rizik, na které je třeba se v blízké budoucnosti soustředit:

- revize evropského nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, která trvá již dva roky a nedaří se politická dohoda u stěžejních bodů, jakými jsou např. stanovení limitu reziduí pesticidů u biopotravin či zavedení transparentních pravidel při nezaviněné kontaminaci;
- plán Evropské komise na rozšíření označování ekologicky šetrných výrobků „ecolabel“ (tzv. EU ekoznačka ve formě květiny) i na potraviny, které může ohrozit systém současného jasného značení biopotravin v rámci EU;
- rozvoj nových biotechnologií, při kterých dochází k manipulaci s DNA – dvouletá diskuze zda tyto nové postupy mají být považovány podobně jako GMO za neslučitelné s principy EZ (problémem je jejich složitá detekovatelnost), a s tím úzce související zabezpečení svobody volby výběru pro farmáře i veřejnost (státy);
- nová reforma SZP, která by měla klást významně větší důraz na platby za poskytování úkonů dle jejich působení na životní prostředí, neboli za poskytování tzv. eko-systémových služeb (environmental eco-system services) na úkor přímých plateb. Během zhruba měsíce bude publikován dokument IFOAM EU Group s návrhem nové reformy SZP po roce 2020, kdy hlavní změnou je sloučení obou pilířů podpor (přímých plateb a PRV) do jednoho pilíře pod označením „Public Goods Payments“ (platby za veřejné statky);
- řešení změny klimatu s využitím potenciálu, který nabízí systém EZ a jemu podobné zemědělské systémy. Jedná se zejména o vyšší vázání (sekvestraci) uhlíku v půdě. Díky většímu potenciálu EZ řešit problém změny klimatu, byl v Německu v rámci právě schváleného Akčního plánu na řešení klimatické změny do roku 2030, navržen jako jeden z cílů navýšení podílu půdy zařazené do EZ na 20 % do roku 2030 (dnes dosahuje podíl 6,3 % zemědělské půdy).

Závěrem Jan Plagge zmínil, že existuje také mnoho dobrých příležitostí pro rozvoj EZ a věří, že lze dosáhnout i více než 50% podílu zemědělské půdy obhospodařované dle principů EZ a může existovat prostředí, kde je více biodiverzity, více farem, více pracovních příležitostí i příjmů a méně znečištění.

NEJBLIŽŠÍ AKCE S VAZBOU NA EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ:

- BIOFACH, největší světový veletrh biopotravin – 15. až 18. 2. 2017 – Norimberk, Německo, vč. české expozice www.biofach.de
- Cyklus přednášek o ekologickém zemědělství – pátek 24. 3. 2017 - Bio styl v rámci Festivalu Evolution na výstavišti Praha Holešovice. Program je v přípravě, zde odkaz na minulý program <http://program.festivalevolution.cz/#program> Přednášky o EZ: <http://www.ctpez.cz/cz/akce/bio-styl-blok-odbornych-prednasek-pro-verejnost-o-ekologickem-zemedelstvi>

Zpracovala Andrea Hrabalová pro Českou technologickou platformu pro ekologické zemědělství